

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

11. Luculentum Dei, in rebus desperatis, per vidua[m] succurrentis,
exemplu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

Psal. 17.4.

hac voce: *Laudans inuocabo Dominum, & ab inimicis meis saluauero. Nescio quale nunc sit seculum.*

Terra malos homines nunc educat atq; pusillos,

quos scilicet non prudentiores, sed amentiores faciunt pericula, neque enim, orta tempestate, nauem in portum, sed in scopulum inferunt, quia non fugiunt ad Deum, sed Deum relinquunt. Hinc tot naufragia patiuntur, nec tabula illis relinquitur, quia anchoram abiecerunt, qua vsi procellas omnes sustinuissent.

X I.
Iudith. 7.2.

Sine numero sunt exempla, in libris Iosue, Iudicum, Regum, quæ briuitatis causa, transeo. Illud non possum prætermittere, quod in historia Iudith fortissimæ heroidis offertur. Terribile fuit nomen Holofernis: exercitus ingens: apparatus armorum formidandus. Erant enim pedites bellatorum centum viginti milia, & equites viginti duo milia, præter preparationes virorum illorum, quos occupauerat captiuitas, & abducti fuerant de provincijs & urbibus vniuerse inuentutis. Omnes parauerunt se pariter ad pugnandum, contra filios Israël. Quem non percellat tanta multitudo? Accessit aquæ penuria. Nam Holofernes incidi præcepit aqua-ductum illorum. Et quia fuerant non longe à muris fontes, ex quibus furtim videbantur haurire aquam, ad refocillandum potius, quam ad potandum, &c. constituit per gyrum centenarios, per singulos fontes. Cumq; ista custodia, per dies viginti, fuisset expleta, defecerunt cisternæ, & collectiones aquarum, omnibus habitantibus Bethuliam, ita ut non esset mira ciuitatem, unde satiarerentur, vel vna die, quoniam ad mensuram dabatur populis aqua quotidie. Tunc ad Oziam congregati omnes viri, femineq;, iuuenes & paruuli, omnes simul vna voce dixerunt: Iudicet Deus inter nos & te, quoniam fecisti in nos mala, **NOLENS LOQUI PACIFICE CVM ASSYRIIS**, & propter hoc vendidit nos Deus in manibus eorum: Et ideò non est, qui adiuuat, cum prosternamur ante oculos eorum in siti, & perditione magna. Et nunc congregate vniuersos, qui in ciuitate sunt, ut sponte tradamus nos omnes populo Holofernis. Melius est enim, ut captiui benedicamus Dominum viuentes, quam moriamur, & simus opprobrium omni carni, cum viderimus vxores nostras, & infantes nostros mori, ante oculos nostros. Sic populus loquebatur, qui, cum humanam opem nullam sciret, proximum habuit, ut desperaret. Nec id adeò mirum; mobile est vulgus, neque ita longè prospicit. Illud mirum, immo mirissimum, ipsum Oziam passum.

passum esse, se in hanc sententiam flecti, neque spem supra vulgus extendisse. Nam et si dixerit: *Aequo animo estote fratres, & hos quinque dies expectemus à Domino misericordiam* (quibus verbis ostendit, bene se nosse, ad quem, tanquam ad sacram anchoram, in vltimis rebus, sit confugiendum) tamen cum cognouisset Deum, non sicut Deum glorificauit, sed terminum illi fixit, inquit: *Si autem, transactis quinq; diebus, non venerit adiutorium, faciemus hac verba, qua locuti estis.* O miserandi Præsules, qui non vobis legem scientibus populum, sed vos populi erroribus accommodatis! Quid præestis, si subestis? Quales Duces vocabo, si vos duci finitis? Diu durauit obsidio; diu bellum; ferre amplius non potestis: actum est: extrema consilia sunt circumspicienda; hosti omnia annuenda. sic arma quiescent. sic pax dabitur, inquitis; cuius conficiendæ alia nulla superest via. At Deus superest. Non me, sed virilis animi feminam audite, ad Oziam Principem Iuda, & ad presbyteros Chabri & Charmi sic perorantem: *Quod est hoc verbum, inquit, in quo consensu Ozias, ut tradat ciuitatem Assyrijs, si intra quinq; dies non venerit vobis adiutorium? Et qui estis vos, qui tentatis Dominum? Non est iste sermo, qui misericordiam prouocet, sed potius qui iram excitet, & furorem accendat. Posuistis vos tempus miserationis Domini, & in arbitrium vestrum, diem constituistis ei, &c. Expectemus humiles consolationem eius, & exquiret sanguinem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum, & humiliabit omnes gentes, quacumq; insurgunt contra nos, & faciet illas sine honore Dominus Deus noster. Et nunc fratres, quoniam vos estis presbyteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima illorum, ad eloquium vestrum corda eorum erigite, ut memores sint, quia tentati sunt patres nostri, ut probaremur, si verè colerent Deum suum. Quod vbi exemplis confirmauit, hunc, nostris quoq; desperatoribus, & Domini causam deserentibus, appositissimum epilogum adiecit: *Et nos ergo non ulciscamur nos pro his, que patimur, sed reputantes peccatis nostris hac ipsa supplicia minora esse, flagella Domini, quibus quasi serui corripimur, ad emendationem, & non ad perditionem nostram, euenisse credamus. Si iam Politicorum nostrorum suffragia colligere mihi liceret, an non plures, cum populo, cum Principe Ozia, cum presbyteris sentire quàm cum Iuditha, deprehenderem? At non est iste sermo, qui misericordiam prouocet, sed potius qui iram excitet, & furorem accendat. Non ponamus ergo tempus miserationis Domini, & in arbitrium nostrum, diem consti-**

Rom. 1.21.
Iudith. 27.5

Iudith. 8.10.

Ib. 7.20.

constituamus Deo; sed expectemus humiles consolationem eius. Si viri defint, si defint heroës, etiam si nullus adfit Achilles, nullus Ajax, nullus Priamus, (quod non dixerim) si tamen Deus auxiliari nobis voluerit, vel per feminam nos liberabit. Quò desperatiores sunt res nostræ, eò luculentius est auxilium diuinum; sicut & medico gloriosius est, si pellat morbos, qui incurabiles videbantur.

XII.
Esther. 3. 8.

Tale periculum etiam Iudæis impendebat, per omnia Assueri regna, cum Aman (cui supercilium vastum erat, & tantum, quantum barba) totius gentis interitum, decem millibus talentorum, vellet mercari. Iam consenserat Assuerus, vocatq; sunt scriba regis, mense primo Nisan, tertia decima die eiusdem mensis: & scriptum est, ut iusserat Aman, ad omnes satrapas regis, & iudices prouinciarum, diuersarumq; gentium, ut quæq; gens legere poterat, & audire pro varietate linguarum, ex nomine regis Assueri; & litteræ signata ipsius annulo, missæ sunt per cursores regis ad vniuersas prouincias, ut occiderent atq; delerent omnes Iudæos, à puero usq; ad senem, paruulos & mulieres, vno die, hoc est, tertio decimo mensis duodecimi, qui vocatur Adar, & bona eorum diriperent. Atque ut videamus, rem in extrema tegula stetisse, iam in Susan pependit edictum; iam cuncti Iudæi, cum Mardocheo, in luctu & lachrymis erant; quin

Esther. 4. 1.

& Mardocheus scidit vestimenta sua, & indutus est sacco, spargens cinerem capiti: & in platea mediocivitatis voce magna clamabat, ostendens amaritudinem animi sui, & hoc eiulatu usq; ad fores palatii gradient. In omnibus quoq; prouincijs, oppidis, ac locis, ad qua crudele regis dogma peruenerat, planctus ingens erat, apud Iudæos, ieiunium, uolatus, & stetus, sacco & cinere multis, prostrato, uentibus. An non hoc periculum erat capitale? Sed ut & summum fuisse intelligamus, reginæ Esther, in cuius ope sola spes omnis erat sita, via ad regem fuit intercisa. Omnes serui regis, & cuncta, quæ sub ditione eius sunt, norunt prouincias, ait Esther, quod siue vir, siue mulier, non vocatus, ueterius atrium regis intrauerit, absq; vlla cunctatione statim interficiatur: nisi forte rex auream virgam ad eum tetenderit, pro signo clementiæ, atq; ita possit viuere. Ego igitur quo modo ad regem intrare poterò, quæ triginta iam diebus non sum vocata ad eum? Huc usq; periculum vidimus; sed, ut vel M. Tullius dixit: discriminū periculorumq; comites di: quare neque hîc defuit Dei auxilium. Itaque sicut, per Iudith, Bethulix dedit libertatem, ita & per Estherem, Iudæis vniuersis

Cic. l. 2. de
Nat. Deor.